

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter § 6 i lov nr 277 af 30. juni 1922 om umyndighed og værgemål er faderen som hovedregel født værge for mindreårigt ægtebarn. Dør faderen, eller kan han ikke udøve værgemålet som følge af, at han selv er umyndig eller står under lavværgemål, eller bliver værgemålet frataget ham, er moderen født værge. Moderen er endvidere født værge, såfremt forældremyndigheden er tillagt hende alene.

Myndighedsloven som helhed er fremstået af det nordiske lovsamarbejde, men bestemmelserne i kapitel II om værger er resultat af drøftelser alene mellem danske og svenske delegerede. Loven er udarbejdet på grundlag af et udkast fra en ved kongelige resolutioner af 25. juli 1910, 19. juni 1912, 29. december 1914 og 14. april 1919 nedsat kommission.

I kommissionens bemærkninger til udkastets § 6 siges det, at der kunne være spørgsmål om at lade forældrene udøve værgemålet i forening, ligesom det var foreslået om forældremyndigheden. Dette anså man dog for uhensigtsmæssigt under hensyn til, at værger skal optræde i retlige forhold, og det ville være besværligt, hvis der altid skulle optræde to personer i forening i sådanne forhold. Værgemålet burde derfor efter kommissionens opfattelse tilkomme den ene af forældrene og da faderen, da han forudsattes i almindelighed at være den mest forretningskyndige og oftest tillige den ældste. Moderens ret til værgemålet skulle således kun indtræde, hvis faderen af de bestemte i loven angivne grunde var udelukket fra værgemålet.

Også under lovforslagets behandling på rigsdagen overvejede man at tillægge forældrene i forening værgemålet. Det af landstinget nedsatte udvalg vedrørende lovforslaget udtalte i sin betænkning af 26. maj 1922 (R. T. 1921-22 tillæg B sp. 3285), at man fandt det naturligt, at forældrene blev ligestillet med hensyn til værgemålet. Et flertal indenfor udvalget havde dog på grund af vanskeligheden med hensyn til at finde frem til en ordning, som juridisk og administrativt kunne anses for praktisk gennemførlig, afstået fra at fremsætte ændringsforslag, medens et mindretal fremkom med et forslag til ændring af § 6, hvorefter forældrene i forening skulle være værger, dog således, at udadtil kun den ene kunne optræde og da kun med fuldmagt fra den anden. Dette ændringsforslag forkastedes imidlertid ved lovforslagets anden behandling i landstinget. I folketinget var meningene om det her rejste spørgsmål ligeledes delte,

men et af mindretallet i det af folketinget nedsatte udvalg stillet ændringsforslag svarende til det af landstingsudvalgets mindretal fremsatte (R. T. 1921-22 tillæg B sp. 3663) blev forkastet ved lovforslagets anden behandling i folketinget, og ved tredje behandling vedtoges lovforslaget uforandret.

I Norge gælder ifølge lov om værgemål for umyndige af 22. april 1927 stort set de samme regler som herhjemme om værgemål for mindreårigt ægtebarn. Det samme gjaldt for Sveriges vedkommende, indtil det ved lov af 10. juni 1949 blev bestemt, at forældrene i forening er værge for mindreårigt ægtebarn. I Finland gælder efter lov om formynderskab af 19. august 1898 en særlig ordning, idet man ikke anlægger nogen sondring mellem forældremyndighed og værgemål. De hertil hørende beføjelser tilkommer forældrene i forening. Det tilkommer dog faderen alene at repræsentere barnet for retten og overfor andre myndigheder samt at bestyre dets formue, såfremt moderen ikke anses mere egnet dertil.

På et møde i København i januar 1948 i udvalget for nordisk lovsamarbejde blev spørgsmålet om en ændring af reglerne om værgemål for mindreårigt ægtebarn på svensk foranledning taget op til drøftelse, og drøftelserne fortsattes på møderne i Helsingfors i maj 1949 og i Stockholm i maj 1950. På et møde i udvalget i juni 1954 anmodede de norske og danske delegerede om oplysning om, hvilke erfaringer man havde gjort i Sverige efter indførelsen af bestemmelsen om, at forældrene i forening skulle være værge. Efter modtagelsen af disse oplysninger er der fra norsk side udråbt et foreløbigt udkast til indførelse af tilsvarende regler i Norge, og på udvalgets møde i Oslo i maj 1955 oplystes det, at det norske justisdepartement var stemt for inden rimelig tid at fremsætte lovforslag i overensstemmelse med udkastet.

Myndighedslovens bestemmelser om værgemål for mindreårigt ægtebarn danner en undtagelse fra det i dansk ret nu almindeligt gældende princip om ægtefællers ligeberettigelse. Ønskeligheden af også på dette punkt at ligestille den gifte kvinde med manden gør sig i dag i kraft af samfundsudviklingen gældende med endnu større styrke end ved myndighedslovens ikrafttræden.

Med hensyn til forældremyndighed har myndighedsloven allerede gennemført en sådan ligestilling. De spørgsmål, der opstår ved udøvelse af værgemål og forældremyndighed, vil imidlertid jævnlig